

Πάσχα στην Εικοσιφοίνισσα, στις Παναγίες της Ξάνθης και στη Μονή του Αγίου Αρσενίου

/ [Ιερές Μονές](#)

Το ανοιξιιάτικο αεράκι μυρίζει ρίγανη και πεύκο καθώς το αυτοκίνητο διασχίζει ένα από τα ομορφότερα χωριά του Παγγαίου, τη Νικήσιανη. Προορισμός, μια από τις παλαιότερες Μονές της Μακεδονίας και των Βαλκανίων, ένα πραγματικό ησυχαστήριο στην καρδιά της φύσης, η [Ιερά Μονή Παναγίας της Εικοσιφοίνισσας](#).

Η διαδρομή μέχρι το μοναστήρι μοναδική. Μετά τη Νικήσιανη το αυτοκίνητο θα ανηφορίσει σ' ένα δρόμο που από τη μια του πλευρά έχει τα απόκρημνα βράχια και από την άλλη τη μοναδική θέα στον απέραντο κάμπο των Φιλίππων, στο βάθος διακρίνεται ακόμα χιονισμένο το Φαλακρό. Ο επισκέπτης βρίσκεται ήδη σε υψόμετρο 750 μ. στη βόρεια πλευρά του Παγγαίου. Σε μια θαυμάσια τοποθεσία όπου το πνεύμα και η φύση συνυπάρχουν αρμονικά και αγκαλιάζονται από τη Θεία Πρόνοια που για αιώνες φροντίζει και φυλάει αυτόν τον ιερό τόπο.

Η Ιερά Μονή Παναγίας της Εικοσιφοίνισσας είναι μια κιβωτός που διαφυλάττει την ιστορία της πατρίδας μας. Είναι μια κιβωτός της ορθόδοξης πίστης και η επίσκεψη σε αυτήν, ιδιαίτερα την περίοδο του Πάσχα, μια πραγματική εμπειρία.

Οι ακολουθίες της Μεγάλης Εβδομάδας τελούνται σε κατανυχτική ατμόσφαιρα στο εντυπωσιακό καθολικό του μοναστηριού που είναι αφιερωμένος στα Εισόδια της Θεοτόκου, με τους μολυβδοσκεπάστους τρούλους. Στις πρωινές Θείες Λειτουργίες ο ναός φωτίζεται από το φυσικό φως που διαπερνάται μέσα από τα μικρά παράθυρα. Στις βραδινές ακολουθίες οι φλόγες δεκάδων κεριών πάνω στους πολυελαίους φωτίζουν και ζεσταίνουν το ναό με τις μοναδικής ομορφιάς αγιογραφίες τόσο στο εσωτερικό του, όσο στο νάρθηκα αλλά και στον εξωτερικό περίβολο.

Στο αρχονταρίκι της Μονής, μετά το τέλος της Θείας Λειτουργίας προσφέρεται στους προσκυνητές καφές και παραδοσιακά νηστήσιμα γλυκά, τα φοινίκια, που παρασκευάζουν οι μοναχές. Οι ολάνθιστες γλάστρες στο μαρμάρινο περίβολο του μοναστηριού και τα φυτεμένα παρτέρια ευωδιάζουν και ομορφαίνουν με τα χρώματά τους αυτόν τον ιερό τόπο, την ησυχία του οποίου διαταράσσουν μόνο οι ήχοι των βυζαντινών ύμνων που αποδίδουν οι μοναχές και το κελάηδημα των πουλιών.

Η αχειροποίητος εικόνα της Θεοτόκου και τα θαύματά της

Η νέα Ηγουμένη της Μονής, η μοναχή Ανωνίνη μαζί με τις 20 περίπου μονάχες εργάζονται ακούραστα και μεριμνούν για την καθημερινή φροντίδα της Μονής αλλά και των εκατοντάδων επισκεπτών που συρρέουν για να προσκυνήσουν την αχειροποίητο θαυματουργή εικόνα της Παναγίας που για χρόνια στέκεται φύλακας και προστάτης στη αριστερή πλευρά του τέμπλου. Δέος και έκσταση καταβάλλει τον επισκέπτη καθώς εισέρχεται στο εσωτερικό του. Το μάτι πέφτει στα μαρμάρινο δάπεδο. Δυο μαύρα σημάδια φανερώνουν ένα από τα σύγχρονα θαύματα της Παναγίας.

Σύμφωνα με τις ιστορικές μαρτυρίες τη δεύτερη περίοδο της βουλγαρικής κατοχής, το 1918 ο επικεφαλής Βούλγαρος αξιωματικός μπήκε στο ναό και άγγιξε τη θαυματουργή Εικόνα της Παναγίας σε μια προσπάθεια να τη μεταφέρει. Τότε μια αόρατη δύναμη τον πέταξε με βία στη μαρμάρινη κολώνα αριστερά, έσπασε το κεφάλι του και ξεψύχησε. Το αίμα του, ή μπότα του, το πιστόλι του, έμειναν αποτυπωμένα πάνω στο μαρμάρινο δάπεδο της Εκκλησίας, όπου και διακρινόμενα μέχρι σήμερα.

Στα μοναστήρια της Παναγίας στην πόλη με τα χίλια χρώματα

Η Ξάνθη αποτελεί ιδανικό πασχαλιάτικο προορισμό. Τα συνδυάζει όλα. Παράδοση, αρχιτεκτονική, ιστορία, βυζαντινές εκκλησίες, μοναστήρια και προσκυνήματα. Οι ακολουθίες της Μεγάλης Εβδομάδας στην Ξάνθη έχουν τη δική τους μοναδική ευλάβεια.

Κάθε ένας από τους ναούς της παλιάς πόλης έχει τη δική του ξεχωριστή ομορφιά και ιστορία που είναι σίγουρο ότι θα συνεπάρουν πνευματικά τους πιστούς: Από τον περικαλλή Μητροπολιτικό Ναό του Τιμίου Προδρόμου, τον γραφικό πετρόχτιστο ναό του Ακάθιστου Ύμνου, μέχρι το ναό του Αγίου Βλασίου απέναντι από το σπίτι του Χατζηδάκη και τον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου όπου την Μεγάλη Πέμπτη θα προσκυνήσετε τον εσταυρωμένο Χριστό που αγιογράφησε ο Φώτης Κόντογλου.

Στην κορύφωση όμως του Πάσχα τα βήματα οδηγούν στα δυο μοναστήρια της Ξάνθης αφιερωμένα στην Παναγία, μέσα στην καρδιά του περιαστικού δάσους. Οι καμπάνες που χτυπούν στην Παναγιά Αρχαγγελιώτισσα και στην Παναγιά Καλαμούς ηχούν σε όλη την πόλη. Η ιερή μορφή της Παναγίας «αγκαλιάζει» την

πόλη με τα χίλια χρώματα και προστατεύει κατοίκους και επισκέπτες.

Η Παναγία Αρχαγγελιώτισσα

Το αντρικό μοναστήρι της Παναγίας Αρχαγγελιώτισσας βρίσκεται βορειοανατολικά της Ξάνθης, στις παρυφές του ορεινού όγκου της Ροδόπης, σε εξαιρετικά θαυμάσια θέση, με θέα προς τον κάμπο της Ξάνθης, πάνω ακριβώς από την συνοικία Σαμακώβ.

Στο μοναστήρι αυτό, καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου, και ιδιαίτερα τον Δεκαπενταύγουστο, έρχονται χιλιάδες προσκυνητές που σχηματίζουν ατέλειωτες γραμμές για να προσκυνήσουν την θαυματουργή εικόνα της Παναγίας. Σαν κτίσμα το μοναστήρι αυτό όπως είναι σήμερα κτίσθηκε το 1841. Ωστόσο, προϋπήρχε στην ίδια θέση εκατοντάδες χρόνια νωρίτερα αλλά καταστράφηκε από δύο μεγάλους σεισμούς το 1829 που έπληξαν το μοναστήρι και την πόλη.

Όπως εξηγεί μιλώντας στο ΑΠΕ – ΜΠΕ ο Αρχιμανδρίτης π. Άνθιμος Κωσταράκης «για την παλαιότερη ζωή του μοναστηριού δυστυχώς δεν έχουμε πολλές πληροφορίες. Το μόνο ενδεικτικό στοιχείο από πλευράς κτισμάτων είναι μια κρύπτη που βρίσκεται πίσω και κάτω από το ιερό βήμα η οποία ανάγεται στα 1.000 έως 1100 μ.Χ. Ωστόσο, η έλλειψη πληροφοριών από επιγραφές ή άλλες πηγές έρχονται να φωτίσουν κάπως ορισμένες σημειώσεις και ενθυμήσεις που καταχωρήθηκαν κατά καιρούς σε διάφορα εκκλησιαστικά βιβλία από τους μοναχούς. Από αυτούς λοιπόν τους κώδικες και τα εκκλησιαστικά βιβλία πληροφορούμαστε ότι το μοναστήρι υπήρχε και έφερε το ίδιο όνομα και κατά το 1559».

Η προέλευση της ονομασίας της Ιεράς Μονής

Από που ακριβώς πήρε το όνομά του το μοναστήρι είναι άγνωστο. Κατά μια εκδοχή το πήρε από την μικρή θαυματουργή εικόνα του 16ου αιώνα πού παρίστανε την Θεοτόκο να παραστέκεται από τους αρχαγγέλους Γαβριήλ και Μιχαήλ και η οποία έχει την επιγραφή : Αρχαγγελιώτισσα. Παράλληλα με την ονομασία Αρχαγγελιώτισσα τα παλαιότερα χρόνια το μοναστήρι λεγόταν και Παναγία η Χαλκαλιώτισσα.

«Ανεξάρτητα όμως προς την ονομασία του», σημειώνει ο πατέρας 'Ανθιμος, «το μοναστήρι υπήρξε φάρος πνευματικής ακτινοβολίας και παρηγοριάς για όλους τους κατοίκους της περιοχής και φυτώριο από το οποίο αναδείχθηκαν επιφανείς αρχιερείς σε δύσκολα χρόνια για την εκκλησία. Αυτά τα πνευματικά αναστήματα του μοναστηριού όταν γίνονταν αρχιερείς όχι μόνο δεν λησμονούσαν την εκθρέψαν αυτοί μονή αλλά από ευγνωμοσύνη πρόσφεραν σ' αυτή διάφορα αφιερώματα και μάλιστα χειρόγραφα βιβλία – κώδικες που διασώζονται μέχρι τις μέρες μας».

Η Ιερά Μονή Παναγίας Καλαμούς

Το μοναστήρι βρίσκεται βόρεια της Ξάνθης επάνω σε ένα βράχο που δεσπόζει στην

χαράδρα του Κόσσυνθου. Από εδώ πάνω μπορεί ο προσκυνητής να θαυμάσει όλη την ορεινή περιοχή της Ροδόπης, μέχρι τα σύνορα προς την Βουλγαρία και να αφήσει να πλανηθεί το βλέμμα του μέχρι το βάθος του ορίζοντα στην πεδιάδα της Ξάνθης.

Το γυναικείο αυτό μοναστήρι, όπως είναι σήμερα, είναι κτίσμα μόλις των αρχών του 20ου αιώνα, ο δε ναός του, ως οικοδόμημα είναι εντελώς σύγχρονος αφού ανηγέρθηκε το 1965, στη θέση του παλαιού που ήταν πολύ πρόχειρα κατασκευασμένος. Το ίδιο σύγχρονα είναι και τα κελιά των μοναχών. Δυστυχώς πέρα από μερικές φορητές εικόνες, ιδιαίτερα της Θεοτόκου τίποτε δεν μαρτυρεί το πλούσιο και λαμπρό παρελθόν του.

Σύμφωνα πάντως με την ιστορική παράδοση το μοναστήρι αυτό κτίσθηκε κατά τους χρόνους της εικονομαχίας (726 – 843), από εικονόφιλους μοναχούς, οι οποίοι ξεφεύγοντας τον φανατισμό των εικονοκλαστών έφυγαν από την Κωνσταντινούπολη και εγκαταστάθηκαν στην περιοχή της Ξάνθης. Όσο για την ονομασία του «Καλαμού» ή «Καλαμιώτισσα», αυτή προέρχεται από το ότι η εικόνα της Παναγίας βρέθηκε μέσα σε κάτι καλαμιές.

Το Ιερό Ησυχαστήριο του Οσίου Αρσενίου του Καππαδόκου

Χτισμένο στην κορυφή ενός λόφου στο Βατοπαίδι Χαλκιδικής φαντάζει σαν αετοφωλιά το ανδρικό μοναστήρι (ιερό ησυχαστήριο) του Οσίου Αρσενίου του Καππαδόκου. Σε απόσταση 95 χλμ. από τη Θεσσαλονίκη, η Ιερά Μονή είναι σύγχρονη καθώς ιδρύθηκε μόλις το 1986, ωστόσο έχει να παρουσιάσει σημαντικό κοινωνικό και ιεραποστολικό έργο.

Το μοναστήρι είναι χτισμένο πάνω σ' ένα ύψωμα με εξαιρετική θέα που το καλοκαίρι το δροσίζει ένα απαλό αεράκι. Από εδώ πάνω η ματιά ταξιδεύει στην απεραντοσύνη της φύσης και ο άνθρωπος βιώνει την μοναδική ηρεμία που προσφέρει αυτός ο ιερός τόπος.

Το μοναστήρι απλό, αλλά τόσο φιλόξενο σε κάθε προσκυνητή που θα το διαβεί. Ο χαρισματικός Ηγούμενος, Γέροντας Συνέσιος, μαζί με τους λιγοστούς μοναχούς της αδελφότητας ανοίγουν την καρδιά τους σε κάθε επισκέπτη του ησυχαστηρίου. Καλοδέχονται τους εκατοντάδες πιστούς που ιδιαίτερα τις Κυριακές συρρέουν από παντού για να παρακολουθήσουν την κατανυκτική Θεία Λειτουργία στο καθολικό της Ιεράς Μονής που είναι ένας περικαλλής ναός, βυζαντινού ρυθμού με τρούλο που φωτίζεται από τα κεριά.

Οι ακολουθίες της Μεγάλης Εβδομάδας στο πάντα φροντισμένο Ιερό Ησυχαστήριο του Αγίου Αρσενίου του Καππαδόκου έχουν μια μυστηριακή κατάνυξη που δεν μπορεί να αφήσει κανέναν ασυγκίνητο. Ο ελαιώνας που περιβάλλει τη Μονή, τα φυτεμένα παρτέρια και οι ολάνθιστες γλάστρες στον εσωτερικό περίβολο φέρνουν τον επισκέπτη ακόμα πιο κοντά στην ομορφιά της φύσης.

Από τα Φάρασα της Καππαδοκίας στην Ελλάδα

Η Ιερά Μονή συστάθηκε με την προτροπή και την ευχή του μακαριστού Γέροντα Παϊσίου του Αγιορείτου. Ο Άγιος Αρσένιος ο Καππαδόκης, υπήρξε ανάδοχος του Γέροντα Παϊσίου. Αναδείχθηκε ως μία από τις σημαντικότερες μορφές της Ορθοδοξίας των τελευταίων αιώνων. Ο Άγιος Αρσένιος με καταγωγή από τα Φάρασα της Καππαδοκίας εκοιμήθη το 1924 στην Κέρκυρα όπου βρίσκονταν μαζί με άλλους πρόσφυγες μετά την ανταλλαγή πληθυσμών.

Το μοναστήρι πανηγυρίζει στις 10 Νοεμβρίου στη μνήμη του Αγίου Αρσενίου του Καππαδόκη και την 1η Οκτωβρίου της Αγίας Σκέπης, σύμφωνα με τη Βυζαντινή παράδοση. Η Μονή παράγει εξαιρετικής ποιότητας ελαιόλαδο και μέλι, ενώ σημαντική είναι η προσφορά της στην διατήρηση της ιστορικής παράδοσης για τις αλησμόνητες πατρίδες της Μικράς Ασίας.

(Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ – του Β. Λωλίδη)